

Næppe bedre afregning før 2020 - og "øget usikkerhed derefter"

Af **TORGNY MØLLER**

Alle eksperter fra offentlige myndigheder over faglige organisationer til uafhængige forskere er enige om, hvad årsagen er til dagens lave el-priser, og dermed den rekordlave afregning for vindmølle-strøm. Der er ligeså bred enighed om, hvordan elprisen og de samfundsmæssige gevinster ved vindkraft kan øges. Men derefter møder alle de gode forslag muren i form af politisk mangel på handling. Derfor blev konklusionen på Danmarks Vindmølleforening temadag om fremtidens elpriser i Fredericia, at de knap et par hundrede mølleejere kunne tage hjem med udsigten til fortsat lave afregningspriser indtil 2020 - og måske endnu mere dystre udsigter derefter.

"Vindmøller deres egen værste fjende"

Elprisen har været jævnt faldende siden 2011 og er de sidste to år faldet 30-38% til en afregningspris på 15-17 øre/kWh i september 2015, konstaterede direktør Niels Dupont, Vindenergi Danmark. Han påpegede, at "vindmøller er deres egen værste fjende" pga. den "kannibalisierung", der sker, når flere og flere nye vindmøller producerer mere og mere og presser elprisen og dermed afregningsprisen for sig

selv ned, i dag med ca. 3 øre/kWh. Og det kan blive værre i fremtiden, hvis man skal dømme efter langtidskontrakterne på salg af vindproduceret el, advarede Niels Dupont.

De aktuelle udsigter er et fald i dækningsbidraget på op til 50-61% for den enkelte vindmølle. Niels Dupont påpegede om, at det rejser to spørgsmål:

Er vindmøllerne blevet mindre værd? Og vil udbygningen ske, som politikerne har planlagt?

"Hvem vil sætte projekter i gang med en afregningspris på 16 øre/kWh indlagt i budgetterne?"

Selv kender han flere, der afventer, før de gør det, sluttede han.

Energistyrelsens problematiske rolle

Jakob Stenby Lundsager, Center for Klima og Energiøkonomi i Energistyrelsen, præsenterede styrelsens fremskrivninger af elpriserne, der ikke må betragtes som prognoser, men alene et bud på den eksisterende udvikling frem til 2020 - og "efter 2020 er usikkerheden øget", som han udtrykte det. Energistyrelsens basisfremskrivning fra 2014 tog grundigt fejl, erkendte han. Det gjorde den takket være et helt katalog over fejlkilder: Brændselspriserne, eludvekslingen udenfor EU, CO₂-kvotepriserne, ude-

tid for atomkraftværker, våd- og tørår, gode og dårlige vindår og tilgængelige elforbindelser.

Men som sagt må Energistyrelsen fremskrivning ikke betragtes som en prognose, gentog han.

Her påpegede Bent Stubkjær, at Energistyrelsens fremskrivning ikke desto mindre benyttes af politikerne, når de skal fastlægge fremtidens vindkraft-politik. Som eksempel nævnte han, at man i 2008 med baggrund i Energistyrelsens fremskrivning planlagde vindkraftudbygningen efter, at elprisen i dag ville være 35-40 øre/kWh.

Hvem tør i dag investere eller drive kraftværker?

Karsten Capion, Strategisk Analyse i Dansk Energi, sagde, at de kortsigtede faktorer, der afgør elprisen er EU's klimamål, CO₂-kvoterne, brændselspriserne, kraftværkslukninger og udlandsforbindelser. På langt sigt bestemmes elprisen af elektrificering, prisudviklingen for landvind og fremtidens udformning af budområder.

Det er i dag kulmarginalen, der bestemmer den tyske elpris, og vindmøllernes prispris er 6-10 øre - husk det ved investering i nye eller større møller, advarede Karsten Capion.

Han venter fortsat lave elpriser frem til

fra redaktionen

få nyhederne på e-mail straks

Naturlig Energi kan tilbyde vindkraft-nyheder straks til læsere, der ikke vil vente, til de modtager bladet. Abonnement på mail-nyhederne betyder, at man modtager nyhederne pr. e-mail fra redaktionen, så snart de foreligger. Denne service koster 33,34 kr. plus moms pr. måned og opkræves årligt.

Abonnement kan kun bestilles ved at e-mail navn, e-mailadresse og opkrævningsadresse til redaktion@naturlig-energi.

2020 - og herefter hersker der stor usikkerhed afhængig af, om høje CO₂-kvotepriser giver højere elpriser, om energieffektiviseringer og mere vind og sol giver lavere elpriser, og om hvordan kapacitetsmarkedet og udlandsforbindelserne påvirker prisen. Selv mente Karsten Capion, at kraftværkerne de næste fem-ti år vil have så lave dækningsbidrag, at det er et spørgsmål, hvem der tør investere i eller beholde kraftværker. Imens falder vindkraftens værdi, fordi elektrificeringen af energisystemet går langsomt. Men nye transmissionsforbindelser til England og Holland samt øget kapacitet fra Nord til syd i Tyskland kan på den anden side løfte elprisen.

Potentialet hvis politikerne handler

Direktør for Internationalt Marked i EnergiDanmark, Thomas Elgaard Jensen, gav som den første et bud på fremtidens elpris, nemlig forwardmarkedet. Han mente, at kontraktpriser på salg af vindproduceret strøm til levering længere fremme i tiden giver dagens mest pålidelige strømpil for, hvordan markedet vil udvikle sig. Markedet for elektricitet har i øvrigt ændret sig: Der er ikke længere fornuft i at spare på el - mere elforbrug er faktisk det, der skal redde elmarkedet, fastslog han. Potentialet ligger i bedre forbindelser ud af landet samt EU's bebudede energionion, mens politisk usikkerhed omkring CO₂-kvoter og afgiftstruktur på den anden side forinden kan dræbe både investeringer og selve markedet. Samfunds- og miljømæssigt er potentialet meget stort, hvis politikerne presser på for en EU Energiunion, som vel at mærke omfatter al energi, herunder vedvarende energi og harmonisering af tilskud og afgifter over landegrænserne. Derudover skal CO₂-kvotesystemet bringes til at virke i EU, mente Thomas Elgaard Jensen.

Heller ikke den afsluttende paneldebat mellem indlægsholderne og Hans Henrik Lindboe kunne fjerne de dystre udsigter for både vindmøller og kraftværker i de kommende år.

”Alle snakker om elektrificering men...”

Senior Lead Specialist i Analysis & Modelling i Dong Energy, Claus Jørgensen, fastslog, at brændselspriserne i dag er så afgørende, at en fordobling af kul- og gaspriserne vil fordoble elprisen. Men efter 2020 venter Dong kun svage elprisstigninger og moderat stigning af de politisk bestemte CO₂-kvotepriser. De nordiske elpriser vil blive påvirket af seks lukninger af svenske atomkraftværker, men på den anden side åbning af et nyt 1600 MW a-kraftværk i Finland samt udbygning med sol, vind og biomasse. I Tyskland vil situationen efter 2020 være præget af udfasningen af atomkraft samt lukning af et betydeligt antal termiske kraftværker, som er presset af lave elpriser og prispress fra vindmøller. Endelig er der politisk pres mod de stærkt forurenende brunkulsværker. Claus Jørgensen vurderede, at elpriserne til den tid kunne blive væsentligt højere end i dag, drevet af få timer med meget høje kWh-priser fra gasdrevne kraftværker. Danske elpriser kan komme tættere på de tyske, dvs. højere priser, men også med store prisudsving på grund af den øgede konkurrence fra tysk vindkraft. Elektrificeringen i Danmark fik disse ord med fra Claus Jørgensen: ”Alle snakker

om det, men ingen tager konkrete politisk tiltag for at føre det ud i livet”.

Afgifter, EU-energiunion og støtte-”kludetæppet”

Afdelingsleder Bjarne Brendstrup, Systemanalyse i Energinet.dk, påpegede, at det er logisk at bruge billig vind til varme, men at det er ligegyldigt om det sker i Danmark eller f. eks. i Tyskland. Han gentog de aktuelle problemer: Et ekstremt vådår i Norge, som giver prispress, og manglende adgang igennem det tyske ledningsnet ned til resten af Europa, når der er stor dansk vindproduktion. Som de fleste øvrige pegede han på tre hoved-udfordringer: Ændring af den skæve afgiftstruktur på energiområdet, opbygning af EU's energiunion og revision af ”kludetæppet” af VE-støtteregler i Europa. I den afsluttede paneldebat fastslog partner i EA Energianalyse, Hans Henrik Lindboe, at der trods usikkerhed synes var være enighed om, at brændselspriserne - især kul - CO₂-kvotepriser, kraftværkslukninger, våd- og tør år og udlandsforbindelser har størst betydning for elprisen. Han tolkede ikke megen forventning om stigende priser for vindproduceret el indenfor den nærmeste årrække hos indlægsholderne. ■